

Вагомий успіх нашої землячки

19.02.2014, 11:18

<http://www.vechirka.pl.ua/articles/2014/2/19/66979436/>

5 лютого 2014 року на факультеті мовознавства й літературознавства Інституту слов'янської філології Мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана відбулася поді-умна дискусія за результатами Четвертої міжнародної наукової Інтернет-конференції з україністики «Діалог мов — діалог культур. Україна і світ», яка проходила в онлайн-мережі 31 жовтня—3 листопада 2013 року.

Започатковуючи цей «експеримент» із міжнародної солідаризації українознавчих дослідницьких зусиль восени 2010 року, організатори — Інститут слов'янської філології ЛМУ (доктор Олена Новікова) й мережа з інформації, координації та українських досліджень forumNET.Ukraine (Петер Гількес) — ставили за мету активнішу інтеграцію науковців-гуманітаріїв і студентів-україністів ЛМУ в проблематику української мови, літератури, культури, освіти; діяльне сприяння в налагодженні й розвитку наукових контактів фахівцям-україністам із найрізноманітніших куточків світу; зміцнення дружніх взаємин і поглиблення співробітництва між Німеччиною та Україною через організацію й широке громадське висвітлення спільних проектів — зустрічей, дискусій, інших заходів, спрямованих на конкретні справи й збагачення актуальної інформації. І чотирирічна практика організації заходу вповні підтвердила вдалість цього задуму, засвідчивши посилення інтересу до конференції, доволі глибокий фаховий рівень студій, які оприлюднюються під час її роботи й накреслюють нові цікаві дослідницькі перспективи. За матеріалами конференції видається ошатний двомовний (українсько-німецький) збірник-щорічник, який дає змогу всім зацікавленим ознайомитися з напрацюваннями її учасників за тематичними напрямками «Мова», «Література», «Культура», «Освіта».

Цьогоріч конференція мала особливий успіх: до участі в ній зголосилися понад 200 досвідчених і зовсім молодих науковців з України, Польщі, Великобританії й інших країн. Із них організатори, зважаючи на заявлені теми й потенційні можливості форуму, відібрали близько 70 дослідників, доповіді яких були виставлені на сайті конференції для ознайомлення, а протягом чотирьох днів (під час відкритої роботи секцій) активно обговорювалися й коментувалися учасниками, подеколи збурюючи гострі дискусії. Однак наукова толерація й культура діалогу всякчас ушляхетнювали собою ці професійні дебати. За результатами роботи конференції, через таємне голосування учасників визначено чотири кращі доповіді (по одній у кожній секції), а потім таким самим методом обрано абсолютного лідера-доповідача форуму. Як виявилось, цим переможцем восени 2013 року стала наша землячка і, що особливо приємно, моя колишня студентка, а сьогодні колега — старший викладач кафедри української літератури Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка Галина Білик.

Галина Миколаївна підготувала на конференцію свою наукову розробку на тему «Мюнхенські контексти українського неокласицизму», у якій ретельно дослідила величезний вклад мюнхенського українського (емігрантського), а згодом українознавчого інтелектуального середовища в благородну справу з реабілітації чесних імен репресованих у роки сталінщини поетів-неокласиків Миколи Зерова, Михайла Драй-Хмари, Павла Филиповича та їхніх творчих колег, поглиблення суспільного інтересу до художнього набутку цих письменників і неокласицизму як стилю, дальшого розвою високої — культурологічної, філософської, власне європейської — естетичної традиції, сформованої «гроном п'ятірним» (до неокласиків також належали Освальд Бурггардт (Юрій Клен) та Максим Рильський) митців-учених у нашій літературі періоду «Розстріляного Відродження». Свої наукові напрацювання дослідниця вклала в чотири репрезентаційні напрямки культивування українського неокласицизму в післявоєнній баварській столиці: це українська періодика, яка постійно вміщувала статті про неокласиків та публікувала їхні оригінальні твори й переклади з інших літератур; видавнича діяльність, передусім пов'язана з Українським вільним університетом і відкритим там Інститутом літератури (літературо-знавства), завдяки чому з'явилися в друці книги Миколи Зерова, Павла Филиповича, присвячена письменникам мемуаристика — «Спогади про неокласиків» Юрія Клена, збірник спогадів «Безсмертні» тощо; наукова рецепція неокласицизму, здійснювана передусім професорами УВУ — Юрієм Шерехом-Шевельовим, Віктором Петровим, Миколою Степаненком, Юрієм Бойком-Блохіним, Іваном Кошелівцем, Дмитром Чижевським, Ігорем Качуровським та ін.; художньо-творчий розвиток стилю «молодшими неокласиками» — Михайлом Орестом та Ігорем Качуровським — через їхній поетично-перекладацький набуток. Саме так Галина Білик зацентрувала «топос Мюнхена» в історіографії українського неокласицизму та в історії української культури другої половини ХХ століття загалом. Доповідь науковця з Полтави поважне мюнхенське україно-знавче товариство сприйняло з увагою та інтересом, і це неабиякий успіх, особливо коли зауважити, що серед слухачів були ректор УВУ, професор Ярослава Мельник, декан факультету україністики УВУ, професор Тамара Гундорова, інші викладачі цієї славної своєю історією та здобутками вищої української школи в зарубіжжі; представники української діаспори й зацікавлені Україною німці; науковці, магістранти, студенти ЛМУ — одного з кращих німецьких університетів, а модерував зустріч директор Інституту слов'янської філології ЛМУ, професор доктор Ульрих Шваєр.

Безумовно, що такі міжнародні оприявлення своїх наукових відкриттів мають велике значення для дослідників, передусім молодих, несуть неоціненний досвід і додають упевненості у власних знаннях, силах. Тож сподіваюся, що полтавці порадіють досягненням Галини Білик і побажають їй успішного підкорення нових вершин у науці, високої творчості й натхнення в тій літературознавчій царині, яку вона обрала для себе за справу життя.

Микола СТЕПАНЕНКО,
доктор філологічних наук, професор, академік,
ректор Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка